

มาตรฐานระหว่างประเทศสำหรับมาตรการสุขอนามัยพืช

(International Standards for Phytosanitary Measures: ISPM 15)

มาตรฐานระหว่างประเทศสำหรับมาตรการสุขอนามัยพืช (International Standards for Phytosanitary Measures: ISPM 15) ว่าด้วยแนวทางการควบคุมบรรจุภัณฑ์ที่ทำด้วยไม้ใช้ในการค้าระหว่างประเทศ กำหนดให้บรรจุภัณฑ์ที่ทำด้วยไม้ต้องผ่านวิธีควบคุมกำจัดศัตรูพืชและประทับเครื่องหมายรับรอง เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของศัตรูพืชที่อาจติดมากับไม้ โดยจะต้องปฏิบัติ ดังนี้

1. **บรรจุภัณฑ์ที่ทำด้วยไม้** จะครอบคลุมถึงลังไม้แบบโปร่ง (Crates) กล่องไม้ (Boxes) ลังไม้แบบทึบ (Packing cases) ไม้กั้นกระแทก (Dunnage) ไม้รองรับสินค้า/ไม้พาเลท (Pallets) และวงล้อไม้ (Cable Drums)

2. **ข้อยกเว้น** บรรจุภัณฑ์ไม้ที่ไม่ต้องผ่านวิธีควบคุมกำจัดศัตรูพืชและประทับเครื่องหมาย ได้แก่

1) ไม้ที่มีความหนาไม่เกิน 6 มิลลิเมตร

2) ไม้แปรรูป เช่น ไม้อัด (Plywood) ไม้อัดพาร์ติเคิล (Particle Board) ไม้อัดเรียงชั้น (Oriented Strand Board) หรือไม้แผ่นบาง (Veneer) ที่ใช้กาว ความร้อน ความดัน หรือ วิธีข้างต้นร่วมกันในการผลิต

3) ถังโวนหรือถังหมักสุราที่ได้รับความร้อนในกระบวนการผลิต

4) กล่องของขี้เถ้าไม้สำหรับใส่โวน ชิการ์ หรือสินค้าอื่นๆ ที่ผ่านกระบวนการ หรือผลิตด้วยวิธีปลอดศัตรูพืช

5) ขี้เลื่อย (Sawdust) ขี้กบ (Wood Shavings) และใส่ไม้ (Wood Wool)

6) ไม้ที่เป็นส่วนประกอบแบบถาวรบนพาหนะที่ใช้ขนส่งสินค้าและตู้สินค้า

3. **วิธีควบคุมกำจัดศัตรูพืช** สามารถทำได้ 2 วิธี ดังต่อไปนี้

1) การอบด้วยความร้อน (Heat Treatment) คือ การอบที่แกนกลางของไม้ด้วยอุณหภูมิไม่น้อยกว่า 56°C เป็นเวลาต่อเนื่องไม่น้อยกว่า 30 นาที โดยสามารถทำได้หลายกรรมวิธี เช่น การอบแห้ง (Kiln-drying) การอัดน้ำยาด้วยแรงดัน (Heat-enabled Chemical Pressure Impregnation) การอบด้วยคลื่นไมโครเวฟ (Microwave) เป็นต้น ทั้งนี้จะต้องลอกเปลือกไม้ออกก่อนหรือหลังการอบทุกครั้ง

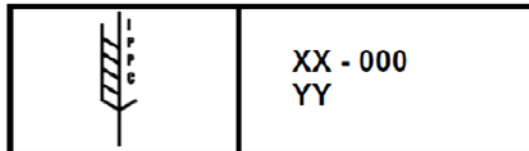
2) การรมด้วยสาร Methyl Bromide (Methyl bromide treatment) คือ การใช้สาร Methyl Bromide รมที่แกนกลางของไม้ให้ได้ค่า Concentration-time Product: CT ตามที่กำหนดดังตาราง โดยจะต้องตรวจวัดค่าความเข้มข้นทุกชั่วโมงที่ 2, 4 และ 24 และจะต้องลอกเปลือกไม้ออกก่อนการรม เนื่องจากเปลือกไม้มีผลต่อประสิทธิภาพการรมด้วยวิธีดังกล่าว

อุณหภูมิ	CT (g·h/m ³) ในระยะเวลา 24 ชั่วโมง	ค่าความเข้มข้นสุดท้ายต่ำสุด (g/m ³) หลังจาก 24 ชั่วโมง
21 °C หรือมากกว่า	650	24
16 °C หรือมากกว่า	800	28
10 °C หรือมากกว่า	900	32

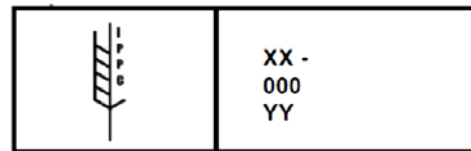
4. **การประทับเครื่องหมายรับรอง** หลังจากผ่านวิธีควบคุมกำจัดศัตรูพืช บรรจุภัณฑ์ที่ทำด้วยไม้จะต้องผ่านการประทับเครื่องหมายรับรอง เพื่อยืนยันว่าได้ผ่านกระบวนการถูกต้องตามมาตรฐานแล้ว โดยจะต้องประทับเครื่องหมายแบบถาวรในบริเวณที่สามารถอ่านได้ชัดเจนอย่างน้อย 2 ด้านที่อยู่ตรงกันข้าม และไม่ควรใช้สีแดงหรือสีส้มในการประทับ สำหรับประเทศไทยหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบคือ กรมวิชาการเกษตร โดยสัญลักษณ์ต่างๆ มีความหมาย ดังนี้

- 1) XX คือ รหัสประเทศ 2 ตัวอักษรที่กำหนดโดยหน่วยงาน ISO
- 2) 000 คือ เลขทะเบียนผู้ผลิต ซึ่งออกโดยกรมวิชาการเกษตร
- 3) YY คือ รหัสวิธีควบคุมกำจัดศัตรูพืชที่ใช้ (HT สำหรับ “การอบด้วยความร้อน” หรือ MB สำหรับ “การรมด้วยสาร Methyl bromide”)
- 4) เมื่อกำหนดให้มีการลอกเปลือกไม้จะต้องเพิ่มตัวย่อ DB ลงบนตราประทับ

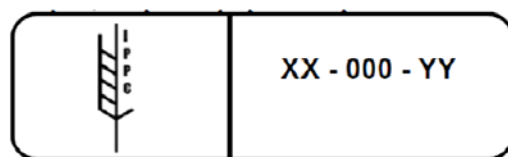
ตัวอย่างที่ 1

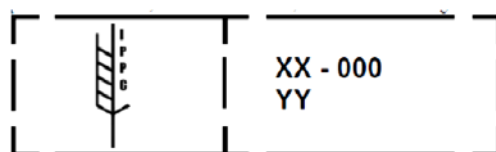
ตัวอย่างที่ 2

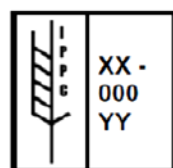
ตัวอย่างที่ 3

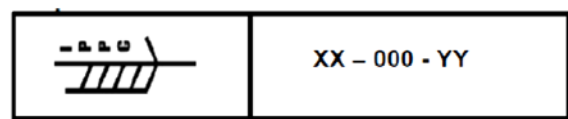
ตัวอย่างที่ 4

ตัวอย่างที่ 5

ตัวอย่างที่ 6

5. วิธีควบคุมกำจัดศัตรูพืชและการประทับเครื่องหมายสำหรับบรรจุภัณฑ์ที่ทำด้วยไม้นำมาใช้ซ้ำ ซ่อมแซม หรือนำมาผลิตใหม่

- 1) บรรจุภัณฑ์ไม้นำมาใช้ซ้ำ ไม่ต้องผ่านการควบคุมกำจัดศัตรูพืชและประทับเครื่องหมายอีกตลอดอายุการใช้งาน
- 2) บรรจุภัณฑ์ไม้นำมาใช้ซ้ำ ซ่อมแซม คือ ไม้ที่ส่วนประกอบประมาณ 1 ใน 3 ถูกแทนที่ด้วยไม้ชนิดใหม่ โดยจะต้องใช้ไม้ที่ผ่านการกำจัดศัตรูพืชและประทับเครื่องหมายแล้วหรือไม้แปรรูป เท่านั้น
- 3) บรรจุภัณฑ์ไม้นำมาใช้ผลิตใหม่ คือ ไม้ที่ส่วนประกอบประมาณ 1 ใน 3 ถูกแทนที่ด้วยไม้ชนิดใหม่ โดยจะต้องลบเครื่องหมายเดิมออก และนำไปผ่านกระบวนการควบคุมกำจัดศัตรูพืชและประทับเครื่องหมายใหม่

6. บรรจุภัณฑ์ที่ทำด้วยไม้ที่ไม่ได้ประทับเครื่องหมายตามที่กำหนดหรือตรวจพบความไม่มีประสิทธิภาพของวิธีควบคุมกำจัดศัตรูพืช อาจถูกปฏิเสธไม่ให้เข้าประเทศปลายทาง ถูกทำลาย หรืออาจถูกส่งกลับประเทศโดยทันที

ที่มา: กลุ่มงานมาตรการ SPS/TBT

กองบริหารสินค้าข้อตกลงและมาตรการการค้า, กรมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์
เมษายน 2558